Leiden vnd Sterben vnsers HERRN vnd Heylands JEsu Christi. In Lieffländische Estonische Sprache transferiret. Durch Joachimum Rossihnium, Pastoren zu Theal, Caroll vnd Felcke« (198 trükitud lk.). Esimesest raamatust on püsinud ainult 1 eks. (teisega ühte köidetult) Riia linnaraamatukogu teoloogia osakonnas, kuna teisest on alal 2 eks., üks, defektne, ülalnimetatud rmtkogus, teine, täielik, aga Riia Aj. ja Muins. S.-i rmtkogus. Riia linnarmtk. köite lõpul on 97 lk. käsikirja tundmatult autorilt, pärit nähtavasti 1632—56 vahepaigust, sisaldades lõunaeestimurdelisi kirikulaule, agendapalasid jm. Uuesti trükitud on kõik väljaandes Verh. GEG XIX (1898). Nimetatud teosed ei ole nähtavasti mitte R.-e enda tõlked, vaid siin näikse R. ilmutanud olevat ammu enne teda tehtud põhjaeestimurdelisi pühakirja osade tõlkeid, mis tol ajal käsikirjadena tsirkuleerisid (n. n. »Schartecken« ja »Concepta«) Eestis ametis olevate umbkeelsete või eesti keelt puudulikult mõistvate vaimulikkude kätes ja mis aluseks olid ka H. Stahl'i (vt.) töödele ja isegi G. Müller'i (vt.) jutlustele. R. üksnes tõlkis nad — arvatavasti 1626—27 paiku — lõunaeesti kirdemurrakusse ja sedagi tegi ta ainult teataval määral, peamiselt sõnavaraliselt (tarvitades *haukutellema* = avatlema, *enge* = vaid, *paimendama* = kaitsma, *ammo tuckmenni* = kuni lõpuni, *haggema* = koguma, *läutmä* = süütama, *waust* = soetõbi, palavik, *eckqua* (õkva) = otse, *leulendama* = hingamist saatma, *hemmema* = niisutama, *sihwuck* (siug) = madu, *mannu* = juurde, *kajema* = vaatama, *tennitama* = karjuma, *reiwat* = riided, *wastne* = uus, *möfckma* = pesema, *kühnitis* = sirutas jne.), vähem juba häälikuliselt (näit. *kitzome* = kitkume, *wihatzes* = vihaseks, *nacksi* = hakkas, *latz* = laps, *perräft, Keng, fiffen* = sees, *föameft, katz* = kaks, *üttel* = ühel, *üdtzi* = süsi, *nennut* = näinud), veel vähem aga vormiõppeliselt (*Taiwatte*=taevasse, *sündi* = sündis, *lafck* = laskis). Oluliselt sarnaneb siiski R.-e keel väga Stahl'i omaga (vt. viimase karakteristikat), m. s. ka ortograafiliselt ja isegi germanismide rohkuse poolest (*fahb jettetut fahma* — jäetakse, *fe nimme fiffen feft Iffandaft* = Issanda nimel, *kaffer* = sulane, *toch* = siiski, *Reckenschap, Selschop, Prophetische sönna* jne.). Teiseks iseloomustavad R.-e keelt ka mitmed õige arkailised jooned (näit. *käghed, käged,* lugeda vist kähed või käed, = käed). R. on oma raamatutega rajanud teatava aluse n. n. »tartumurdelisele kirikukeelele«, mille arendamist hiljem on jätkanud Joh. Gutslaff, A. Virginius (vt. neid) j. t. pärastisemad vaimulikud kirjanikud ja mida kirikutes tarvitati lõunamurde aladel kohati isegi XX sajandini, mis idioom ometi lõunaeesti murret ei esinda kuigi puhtakujuliselt ega tüüpiliselt.

Gadebusch, L. B. III, 45; Recke-Napiersky III, Beise II; Rosenpl. Beitr. V, 13–36; Napiersky, Pred.-Lex. III; Paucker, Geistl., 253; V. Reiman, Eesti Piibli ümberp. l.II (1890), 32—95; SB GEG 1897, 1–29; Verh. GEG XIX (V. Reiman); Hermann, E. kirj. ajal., 61–73; Kampmann, Peaj. I, 160–66; Ridala, E. kirj. ajal. kool., I, 2, lk. 111—15; A. Saareste ja A. R Cederberg, Valik eesti kirjakeele vanem. mälestisi I (1927) lk. 30—35; T. Sander, Eesti kirjand. ajalugu II (1901), lk 46–50; SB GEG 1901, lk. 124, 151; »Für die Besitzer des 19. Bandes der Verhandlungen der Gel. Estnischen Gesellschaft« (Verh. GEG XIX-le määratud täienduspoogen); Lipp, Kir. ja har. l. I, 216–17. *A. S-te.*

ROTERMANN, Christian Abraham, tulundustegelane, sünd. 8. VII 1801 Paides kullasepp Christian R.-i pojana, asus a. 1828 Tallinna ja asutas seal a. 1829 kaubamaja »Chr. Rotermann«, mis teotses peamiselt ehitustarvete valmistamise ja nende sisse- ja väljaveo alal, võttes endale ka mitmesuguseid töödehankeid, näit. Tallinna sadama ja kroonu hoonete ehitamisel. Ettevõte on praegu (1928) kujunenud üheks suuremaks omalaadiliste seas Eestis. Viimasel ajal on ettevõtte omanikuks aktsia-ühing 1 000 000-kroonilise põhikapitaliga. Selle asutistes — jahuveskis, leivavabrikus, puutööstuskojas, toorelina puhastamise- ja lauavabrikus ja külmutusmajas — töötab praegu üle 300 inimese. Kaubamaja asutaja R. võttis osa ka Tallinna rae tegevusest, saades a. 1859 raehärraks. Ta suri 17. VII 1870 Tallinnas. — Rahva seas liikuva traditsiooni järgi olevat a. 1858 Kurisoo ja Anija talupoegadele määratud karistuse täidesaatmisel Tallinnas Vene turul R. ühes sandarmiülem Gresser'iga end vahele seganud ja peksu lõpetamist nõudnud. Ametlikes allikais R.-i säärase esinemise kohta teateid ei leidu.

G. Adelheim'ilt Tallinnast j. m. saadud andmed. — Vrdl. ka J. Reinthal, Mahtra sõda (1920). *J. M.*

ROTERMANN, Christian Barthold, eelmise poeg, tulundustegelane, sünd. 9. VI 1840 Tallinnas, õppis kohalikus toomkoolis, jätkas oma isa asutatud äri juhtimist, suurendas raua- ja puumaterjali osakonda, asutas viljaveski, makaroni ja leivaküpsetuse-vabriku ja laiendas kaubamaja uute alaosakondadega. Tema ajal oli ettevõte tuntud kogu Venemaal ja Lääne-Euroopas. R. suri 6. VII

Eesti biograafiline leksikon, 1926-1929, lk. 431